

-BONDE I BYEN-
RAGNAR S. GRUDE
Låvevn. 48 Oslo 6
Telefon 2 2 27 31 82
64 -Telefon Son 95 81 12
1555

P.t. "HakKebakken" 1550 SON
den 7.7.1993.

104094

Kjære Asdahl: Les ikke dette brevet dersom du ikke har tid, eller lite av denslags til rådighet. Men, iallefall det meste av det som er skrevet på side 5 og 6. Om HAMBRO og Elverumsfullmakt- en "

RSGr.

KRISTIAN ASDAHL,
Østenåsveien 8.

1344 HASLUM.

6/6
Av mange grunner skriver jeg idag dette brevet. Av flere grunner hopper jeg over dine titler, og "overser" din verdighet opparbeidet gjennom politisk- som annen virksomhet. Egentlig så "kjenner" jeg jo litt til deg, fra før du begynte "å kravle" på berømselsens prestisjefestige. Av og til har jeg jo sett at "trinnene" også har bristet under deg, noe som kan vederfares "den som noget vil"! **A ville noe**, har jo kjennetegnet dere Asdahl-kara. I mine dager i Nes, som var ganske mange fra 1930-1940. For å hitsette min anvendelse av livet mitt i Nes, så begynner jeg med min lærlingetid på Vøyen, hos Roar Lunder, hvor jeg også ble for en tid ^{stip} nær venn av din godt bekjente: Else Scharning. Husker jeg ikke helt feil, så vanket også du i garda på Greni-skauen. Begge hadde vi sans for pene og kjekke jenter

107-
Dernest så tilbragte jeg 1½ år under Martin Døsens kateter på Hvam, for så, som meget fersk agronom å komme i jobb "på den rektige sia ta ælva", nemlig: på Yn, som gårdsbestyrer hos enken Marie Lunder. Det var i denne tiden jeg mener å ha møtt deg ved disken i "butkken te' Asdahl", som det ble sagt på Årnes. Var det ikke en Tveter også nær ved? I hvertfall kjøpte jeg sukkertøy, i stryller du laget, til Yns-unga: Ada og Erik. Riktignok ikke i de store mengder, for en agronomlønning ga ikke de helt store muligheter. Dessuten: jeg hadde dratt på meg en motorsykkel, for å komme meg oppover langs den "gær'ne sia ta ælva" ... Men, der dukket det opp en kadett i uniform, og han også hadde motorsykkel, så mine "resurser" strakk nok ikke til i det lange løp. Einar H. og jeg var jo begge i NORGES ARBEIDSTJENESTE, fra første til siste dag, og Frøken Else fulgte med på ferden, som fru Horgen. Og forøvrig, etter det jeg vet: én i din bekjentskapskrets. (Du skrev jo en meget pen og anerkjennende nekrolog over Einar, som var din politiske våpendrager ...) Einar besøkte meg endel ganger i min grossisttid i Økern Torghall, og på fruktgården vi hadde i HURUM, for "å dra til hus" noe å gnage på i en tid det ikke tilfløt landet all verdens av frukter fra det store utland. Vi gikk også i fire måneder sammen på Arbeidstjenesten Leder - og stabsskole, i 1940/41. Det er vel en ^{ny} diskresjon å nevne, at han "esket" inngående mitt forhold til ny-forlovede Else. Da også jeg bar forlovelsesring med en "pige" fra helt andre kanter av landet, enn Nes på Romerike, så hadde vi ikke vanskeligheter med å omgås. Ihvertfall: ikke synbare Jeg tilstår gjerne, at jeg misunte ham "å ha blitt ved hu Else", og i mitt 78. år går tankene ofte til ungdomstiden - og henne. Det er ca. 52 år siden jeg har sett Else Sch. (H), men ikke ^{of} mere enn et par måneder siden;

vi snakket sammen i telefonen. At:"gammel kjærlighet ikke rust-er" er ganske sikkert ! Jeg er nok ikke alene i denne verden om å ha erfart dette faktum. Tror jeg

La meg også føye til, at fristelsen til å oppsøke henne er farlig tilstede. I Oslo bør vi - riktignok - på hver vår side av"ælva", men til for et par år siden hadde jeg en bygård på Uranienborg terrasse sammen med min bror. Det var bare to steinkast ned til familien Horgens siste adresse. **Og herute har jeg, i luftlinje, bare en kilometer vel så, for å kunne"dale ned" i Horgen-familiens hytte på Stjernåsen.** I minst 20 år, tror jeg, at Else og Einar hadde sin hytte her i Vestby, ved Son sån omtrent. Hos en nabo i det hytteområde jeg bor i (ca. 300 m. fra min hytte) vanket E. & E. H. i Einar's levetid. Jeg fikk hilsner, sån antydningvis, fra dem. Antar: nokså betinget. Som rimelig er.

Tja, dette ble kanskje litt "mere privat" enn vårt bekjentskap kanskje skulle tilsi. Men: er vi annet en alminnelige bondegutter når alt kommer til alt? Selvom vi på hver vår måte i våre liv har gjort forskjelligartede karrierer ... Ja, du vil vel vel ^{om meg} si: **som lands- sviker!?:-Aber: du irzt! Men, jeg identifiserer meg med dem, de som er stemplet som sådanne, som medlemmer av Nasjonal Samling.** Hvilket din bror Erland også gjorde, når han hadde gjort den store gjennomgangen av den sanne historien. Jeg har jo prøv fra deg på, at du er av den "oppleste og vedtatte Skodvin-historie-oppfatningen".! Men, det går jo an "å snu", etterhvert som historiens sanne ansikt trer fram. Og dét gjør den jo for hver dag mere og mere.

Før jeg går inn på "historiske" spørsmål, har jeg ennå noen enkelt-heter å skrive om. Fra Nestiden:

Jeg gjorde tjeneste, som meget ivrig forsvarsvenn/militarist, som fullmektig på Nesfeltet (militær-nekterarenaen til Martin Ulstad) **de** to siste somrene før krigsutbruddet, hvor sjefene på topplanet var Trygve Lie og sorenskriver Harbek (Justisdepartementet). Og fikk der mange bekjentskaper med forskjellige "størrelser", som ble meg til nytte såvel i den følgende krigstid, som etterkrigstid. f. eks. Eivind Berggrav (junior) Åge Wildhagen, den seinerså kjente veg-presten Bruknapp o. s. v. Og et-par tre til fra det pasifistiske miljøet, som jeg tidligere hadde møtt hos Koht på Lysaker. Karen var min tante (kjødelige), og H.K. min såkalte "fille-onkel" med hvem jeg hadde et godt, og etter krigen ^{især} et særdeles for-trolig forhold til. Skal komme tilbake til dette seinere.

Det var sorenskriver Harbek, far til Norges Arbeidstjeneste, mens han satt i Administrasjonrådet, som "ansatte" meg i A.T. Jeg var så godt som den første oppnevnte A.T. offiser, såsom jeg hadde en norsk erfaring fra en lignende tjeneste med militærnekterne! Det var dét! I tjenesten kom jo etterhvert også tyskerne inn, og jeg kom i konflikt med dem og deres tilbakevendende: **Bei uns - bei uns ; så gjør vi dét slik og slik!** Med et par landsbruksskoler og en skogskole, og tjenesten på Nesfeltet som bakgrunn, så mente jeg å greie norske forhold vel så godt som en tysker. Jeg var av myndighetene satt til å bygge opp landbruksskolen på Sønsterud i Åsnes (nå: skogskolen dersteds, og millombils også skogsarbeider-skole etter krigen). Mine sterke innvendinger ble "belønnet" med en såkalt studietur i Det tredje rike. Det gikk ikke bedre enn at jeg havnet i koncentrationslager DACHAU "um gutes lebensart zu lernen .. u.z.w. Og de, som hadde med meg å gjøre på turen, visste meget vel: at broder Sveins transport av jøder i Aurskog-Setskog-området, fra Oslo, var stadfestet med to tyske dødsdommer in absentia, at min fars eiendomsvirksomhet m.m. i Hurum var beslaglagt, uavkortet, formedelst min brors "gjerning og

flukt" fra landet. Min fars medarbeiderskap i Aftenposten (landbrukssiden), i NATIONEN generelt, på frilandsbasis m.m.m., også i andre organer, ble totalt stoppet "for all framtid"!

Beslagleggelsen av alle midler ble forøvrig opprettholdt også etter krigen, helt til 1950 ! av de nye makthavere. Dette ble jo tilsist en kostbar affære for staten, over en "handtering" som gikk over stakk og stein.

Saken var den, at far måtte, etter ordre, utgi fem bøker under krigen. Det var samlinger av tidligere petier og annen produksjon, i bøkens form, og disse bøkene utkom i alt i 240000 eksemplarer, på verdens dårligste ubleket papir. Men, i full papirkvote, og i tre omganger. Det var Karen Grude Koht, fars søster, som hadde som vilkår å besørge gjennomføringen av dette "prosjektet", for, som utenriksministerens kone !!! "å slippe minst mulig bråk med de tyske myndigheter, som forresten hadde tatt "KARISTUA" (Kohts hus) i bruk. Man ville ha det til, at far hadde profitert på krigen, og "gått nasiztenes ærender blant bøndene". Og dessuten, så hadde han "huset" lensmann Solerød, sin mangeårige venn i Aurskog, etter at han ble sluppet ut fra ILEBU. Det hører vel med til historien, at mine foreldre ble tvangsflyttet fra Aurskog til Hurum, for ikke ha tilhold nær svenskegrensen, og muligheter for å sende opplysninger til Koht. Han fallt imidlertid jo fra som regjeringsmedlem, men allikevel: beslutningen ble opprettholdt. VI hadde jo kontakt i Sverige "sønnen var jo der"!

Det foreligger en stor dokumenthaug om sakene her hos meg. Og jo mere jeg setter meg inn i sakene, så mere grotesk synes jeg det blir. Ikke minst fordi seierherrene, eller de som trodde de hadde vunnet krigen, opptrådte som de gjorde, hos oss, med oss og mange andre, har jeg gått for intens historieforskning etter å ha hatt en dags samtale med Koht 14. april 1957 (palmesøndag). Min bror ble hjemsendt fra Sverige, i kuvogn, i juli 1945, og ble sittende på ILEBU i over fire måneder!!! Han, som ikke skulle ha levet, om han hadde satt nese si over på denne side av grensen 40-45, og "blitt tatt!" For hans vedkommende endte det jo opp med en stor erstatningssak. Ca. kr. 50000,- 1945 kroner ble det. Før jeg går videre la meg fortelle, at i 1940, i oktober da, etter Terboven 's tale den 25. september, ble familien Grude (Bondepartifamilien!) utsatt for meget, meget heftige anmodninger om å være med å ta "en assurans" ved: å bli medlemmer av Nasjonal Samling. Alle bygdas partiledere, fra Ap- til Høire (dengang med i!) gikk inn i partiet, for "assuransens" skyld, likeså distriktslegen, lensmannen men ikke presten, som heller ikke ble spurt. Og hvem ble ellers ikke med? Jo, de som sverget til Moskva, for de var jo alliert med Stalin, de...!!! så da så, og på "parti" med'n Adolf!

Hjemme hos oss skjedde dette: Min far, Nicolai Grude, og min bror skulle "stå utenfor", og min mor, Ragni Lyche Grude, og jeg skulle "melde-oss inn". Hermed var vi, mente vi, i den daværende situasjon: helgarderte, ... Seinere: Mor meldte seg ut da "forvisningen" fra Aurskog var et faktum, og jeg iflg. min medlemsbok: medio mars 1942 (på Elverum). Denne p.gr. av beslagsleggelsen.

Men, på "dommens dag" i Drammen Tinghus, to år etter at "freden brøt løs", fikk mor kr. 500,- i bot for medlemsskap, mens jeg ingen! Dog ilagt kr. 1000,-, til ERSTATNINGSDIREKTORATET, for Norges Arbeidstjeneste's "forbrytelser" mot den norske stat. Det var brukt så meningsløst mye penger til ingen nytte!! Einar Horgen og endel andre offiserer, de reiste sak mot staten og rettsvesenet, og beviste at Norges Arbeidstjeneste ved sin adferd og sitt bruk av penger hadde: t v e r t o m! skapt store realverdier for landet, og dertil spart ungdom for å bli utkalt til både sivil- og krigstjeneste i ytterste fall- i tysk regi. Følgelig: at

endel A.T.offiserer slapp unda noe krav fra ERSTATNINGS-DIREKTORATET, og noe straffestempel i det heletatt! Mens jeg, da "ofret" mine 1000 kroner, som "syndernes forlatelse" hva jeg sa da jeg møtte opp hos Erstatningsdirektoratets mann i Drammen. Han lo karen bak skranken, men forlegent Hadde jeg "vridd" så hadde vel pengene kunne vært spart....kanskje... skjønt "bordet fanget" det utrolige i de tider !

Jeg undgikk "landssvik-bot" i retten. Og da sier jeg som din bror Erland så ofte sa det: -HVORFOR ?? han stilte så ofte spørsmålene sjøl, og svarte også sjøl. Slettes ikke så dumt. Den seinere oberst Nyländen i Riksrevisjonen (den gang "børre revisor"derfra,sa engang etter et besøk med en meget kritisk gjennomgang av mine regnskaper for A.T. : - Er De medlem ? underforstått ; av NS. -Ja, sa jeg , og fortalte hva jeg har fortalt foran om den saken. -Det foreligger nå et "direktiv" fra London om, at den som melder seg ut nå (det var etterjulsvinteren 1942), den blir ikke straffet ...nåf krigen er slutt ...Det var på det tidspunkt ikke noe som tydet på tysk tap av noen krig. Men,beslagleggelsen hjemme avgjorde nok "mitt valg",og jeg meldte meg ut Jeg hadde jo heller ikke meldt meg inn av noen overbevisning ... I-grunnen var jeg "liddelig lø'in" om du skjønner meg. Men Nygaardsvold & Co. nærmest hatet jeg for sin forsvarspolitik.Likesom jeg heller ikke "var gla i " hverken tyskere eller engelskmenn. De siste aller minstLagføreren i Elverum, Oddvar Mølstad , kvitterte i"boka mi", og ferdig med det.

Under rettssaken holdt aktor på at jeg hadde vært medlem av NS fra "først til sist".Hvilket min partibok viste noe annet om. Ja,så fikk jeg"få straff som fortjent" for den tiden jeg hadde opprettholdt medlemskap da !" Men,haddø jo i disse to vente-årene på dom "lært" noe, og ikke minst fått tak i løftet fra London, som revisor Nyländen hadde fortalt om.(Uomtvistelig var han Hjemmefrontens mann,som observerte mere enn å "glåme i regnskapsbøkene".Jeg var,sant å si "redd" denne logne, avmålte karen, som det viste seg var fenrik i Festningsartilleriet,som etter krigens slutt fikk i oppdrag å revidere hele London-regjeringens regnskaper.Han avsluttet sin karriere med å bli utnevnt til oberst,med bare befalsskolen som bakgrunn.(Han sendte meg -forresten-ett år etter krigen- den beste regnskapsattest jeg kunne ønske meg, og det ganske ubedtHan hadde føyd til: - jeg kan tenke meg at at De k a n ha det vanskelig i denne tiden dersom De søker en stilling. Olav Nyländen)

Jeg stilte vel heldigere enn de fleste som i de dager hadde "stillet" - og kom til å bli "stillet for retten", hvor jurist-jyplinger opptrådte som pøbler. Om London-vedtaket ville ingen høre noen ting.De visste ikke en gang om noenslikt.Derimot fikk jeg høre ,at Riiser Larsen hadde forespeilet"slike som deg" et bra ,kaldt opphold på Bjørnøya !!! De godtok heller ikke noe notat i min parti/medlemsbok om noen utmeldelse. Det hadde nok ikke gått noe bud fra Elverum til Aurskog om min utmeldelse,heller ikke mors, så forsåvidt må jeg jo undskylle dem som så hjertens gjerne ville dømme etter en lov med **tilbakevirkende kraft!** Det ble mye klabb og babb om dette spørsmålet,inntil en av domsmennene fra Røyken (en plomme-bonde i Nærnes som jeg seinere fikk som leverandør av plommer og bringebær) fortalte hva han hadde hørt på"illegal"radio. Dette var min første "seier" over de dømmende, mens den andre var: - som en trussel om et punkt om **hva jeg burde ha visst !!!** Jeg forlanger å få føre fhv. utenriksminister Koht som vitne om : **VAR KRIGEN SLUTT DEN 10.juni 1940, eller VAR DEN DET IKKE ?? NB!; HER TILLANDS !!** Han er min onkel, sa jeg Her"kortslettet"^{det}/nok for rettens medlemmer, det ble tisking og hvisking, og det rådde usikkerhet.Det ble et slags kompromis i saken.Dersom jeg godtok å betale Erstaningsdirektoratet kr.1000, - så skulle det ikke bli landssikdom. Men,"papirene"ble utferdiget som om det var dom for landssvik da de kom i posten til Filtvet.

På Erstatningsdirektoratets kontor "påpekte" jeg dette, og ville ha et dokument etter avtale med rettens medlemmer, eller dommeren da..

Men mannen bak skranken ,rolig og helst litt flegmatisk sa: -Bry deg ikke om detta....gjør opp og bli fælu med saken ... dét gjør dom fles-te som kommer hit ... Det er bare spørsmål om få kroner ... det er verre for dei som skær betale på titusenviis...

Jeg lot meg overtale... Å, Min Herre, som jeg angrer på ettergivenessheten! For evig og alltid er jeg dømt for landssvik, og bare for å ha hatt et medlemsskap som først lenge etter krigen ble gjort ulovlig ved et stortingsvedtak! Og på grunnlag: å skulle ha visst noe som ikke domsmennene - juristene - en gang hadde noen kunnskap om! Og det verste av alt, du Kristian Asdahl, at man i de marxistiske (Mot Dag-infiserte) kreftene hadde misbrukt Hambro's forslag NB! FORSLAG!! på Elverum til et vedtak: Om en fullmakt til bruk for regjeringen dersom den kom i vanskeligheter.

Vi vet fra alle hold, at Hambro's forslag ble bare fremlagt, endog i tre versjoner, men ingen ble vedtatt!! Ivertom: forslagene ble avvist, endog av Høirerepresentanten Carl P.Wright. (Kopier av brev vedlegges) Hambro har selv påpekt misbruket av hans forslag på Elverum 1940 overfor regjeringen Nygaardsvold i London. "Lovmakeriet er verre enn nazistenes!", sa Hambro. Han distanserte seg fra Landsviklovgivningen, bygget på fusket med hans forslag til fullmakt på Elverum, da han kom til Oslo våren 1945! Men lite hjalp det overfor marxistene ...

Vi vet jo, og dette kan finnes i kommunikeéne fra Elverumsforhandlingene 1940(9.og 10.april) i følgende aviser: Hamar Arbeiderblad, Hamar Stiftstidende (H), og Østlendingen, Elverum (Bp) for 11.april 1940. Disse sier at det ble foretatt to -2 - vedtak på Elverum i det derværende Stortingsmøte, om utnevnevnelse av to(2) konsultative statsråder. Andre vedtak ble ikke gjort! Aldeles ikke noe vedtak om noen Elverumsfullmakt !! Dette sier mange stortingsrepresentanter fra dette møte, bl.a. Carl P.Wright (H). Dette sier Koht til meg i en lydbåndopptak 14.april 1957, foretatt av meg og i min egen stue. (1800 fot har jeg fra dette møtet med ham ! .Han sier det samme Jon Leirfall i et brev jeg har fra ham om denne saken, likeså Arne Stornes. Og kong Olav fastslår i et intervju med Geir Helljesen 9.april 1990 i NRK: - det ble ikke tatt noe vedtak, ...men "saken var nyttig allikevel!"

Det verste av alt er nesten hva man i London gjorde: der endret de innholdet i Grunnlovens § 17 for å kunne få brukt Hambro's forslag ! Det var fusk og fanteri fra først til sist. Jeg forstår meget godt at Hambro så absolutt mislikte denne manipuleringen minst to ganger. Dette er å finne i de offentlige dokumenter, sagt av Hambro selv.

I omtalen av Hambro for 100-årsdagen for hans fødsel er "fullmakten" ikke nevnt, men selvsagt hans fortjeneste ved å ha fått konge , regjering og stortingsrepresentantene ut av Oslo den 9.april 1940 , om morgenen ! Det står heller ikke noe om denne hans tillagte "farskap" for noen Elverumsfullmakt i to-bindverket om Høires 100-årshistorie. Såvidt jeg vet da ...

Det var først da en Oslo-vestkant-kvinne "etterlyste" "fullmakten" i en lesermening i Aftenposten at det ble "fart i saken." Og du, som kjenner Hambro bedre enn de fleste, kjenner vel til Hambro's evindelige pengesorger. De var så påtrengende - og allment kjente - at Geir Helljesens, kort sagt :uforskammet spør kong Olav om Hambro noen gang spurte kongen om å få lånt penger av ham ??? Et spørsmål bare en kong Olav med sin innebygde dannelses parerte så Geir Helljesen burde bli sittende med en meget flau smak i munnen. Helljesen ble promte avvist med sitt høyst upassende spørsmål.

Men, så skjer det fatale i Hambro's liv, da han på grunn av behovet for penger faller for fristelsen i TV'n's barndom her i Norge lar seg lokke til "å konstruere" for fjernsynet, med seg selv som aktør for an skjermen: SLIK BLE ELVERUMSFULLMAKTEN TIL !

Han begår det skjendige i å begå den vidløftigste historieførfalkning.

Jeg kjenner til **hvem** som "narret" ham, og hva han fikk i honorar. Det dreide seg om mer enn knapper og glansbilder, og æren var jo også noe "å ta med" for en stor politiker og partileder, som for lengst var kommet i "livets avgangsklasse". Hans tid var passé
Ja, dette var storheten Hambro's fall ...

Dessverre har Høyre ved flere anledninger forsøkt "å nøre opp" om Hambro's fortjenester i landets politiske historie. Som om ikke disse var store nok, og mange nok, om man ikke skulle ty til "konstruksjoner", som å lage - fabriker - en Elverumsfullmakt, **som Høyre's politiske motstandere : MARXISTENE** - gjorde seg slik umenneskelig nytte av mot de norske borgerlige av alle slags etter en ynkelig krigsførsel. Det smaker ikke godt av Høyres "oppfølging" ved å "herorisere" Hambro på byster i Elverum og i Bergen, som bl.a. Elverumsfullmakten far, fordi om Arbeiderpartiet reiser en slik av Johan Nygaardsvold i Hommelvika: "for heroisk krigsførsel", og beskrevet som sådan av Ap.s betalte historie- skrivere.

Ja, vi hørte jo Jo Benkow i talen sin på Elverum den 9. april 1990, da han utbasunerte hvor elegant og sikkert Hambro hadde formulert den Elverumsfullmakten, som kom til å bety så meget for Norge. Det var bare **han** som kunne begå noe slikt. Ja, sagt med Benkow's munn, så forstår jeg jo det ... **Men også han, Benkow, burde ha visst, at han er /var på kollisjonskurs med den historiske sannhet.**

Etteråt → I en tid nå, og i en årreke tidligere, har jeg arbeidet med okkupasjonsstoff av så ymse slags, som har tilknytning til : England, Tyskland, Sverige og Norge. For hvert år kommer det momenter fram, som avslører behendig fortiet historieforløp. Ja, se bare på hva man nå får fra det tidligere Sovjet! Det går som også historikeren Koht fortalte meg i 1957 : om 50 år, ^{vidv} at hendingane har funne sted, så får vi kunna ^v om den sanne historia ! Til dømes dentid då dei store arkiva vert opna, og han nevner alle storbyene i verden, som var inne-blandet i krigen 1939-45. Han spådde også Sovjets fall, og "då fysst får vi veta stor-nytt..." Han, Koht, hadde lite tilovers for historiker-skribentene fram til 1957, iallefall bl.a. Magne Skodvin, som skreiv berre historiar, avdi han hadde ikkje tålmut til å vente til arkiva "vart tilgjengelige." historie-

Endel av de/sakene jeg har medarbeidet i og med, skal om en tid innlemmes i RIKSARKIVET. Disse sakene - dokumentene - har gitt meg innblikk i mere enn det jeg nesten har hatt godt av. Mange har blitt dagsaktuelle. Din bror, Erland, hadde forståelsen av vitale spørsmål i større grad enn jeg skjønnte. Jeg tenker på okkupasjonstid, og ikke minst tiden etterpå. Den 19.7. er det seks år siden han døde. Jeg lar hans kontrafeil henge over maskinskrivebordet mitt, og "hilser" på ham så ofte jeg kan. Og minnes ham med stor ærbødighet. Hvem skulle trod, at gutten som jeg så i knebukser, med "litt stor nese", på Årnes, skulle bli en så god venn. Bare vi ikke "snakket religion" så gikk det umåtelig bra. Han var for meg for bokstavtro !

NB!

Poenget med dette brevet ^{er sk.} **Hambro-bysten**, som skal reises i Studenterlunden (Eidsvolds plass?) må bare komme. Men, for all del: **Trekk ikke inn dette med Hambro's "fortjeneste" som noen skaper av en Elverumsfullmakt! Dette bør du forhindre, for ditt partis skyld, og ikke minst for Hambro's minnes skyld. Historiens dom godtar ikke denne "utide påklistringen av fortjenester" for konge og fedreland. Det er ikke alltid at "flesket smaker oppå smøret" ...**

Lyder L. omgås jeg til stadighet. Han fortalte om ditt flotte jubileum, og følte seg beåret ved å ha blitt "budsendt". Endog to ganger !

Du behøver ikke svare på dette brevet. Slettes ikke. Men, vil du ta deg tid til å lese det, så bare dét: bra! Med hensikt har jeg berørt litt av min "bakgrunn". Denne kunne nok vært mere utfyllende på flere områder, men neppe til nytte for saken.

Hilsen

R.S. Munde

Kristian Asdahl:

Den 7.7.1993.

Se litt på disse to arkene, som handler om kapitulasjonen i Norge 10. juni 1940. *Ark nr. 2 (fra Carl P. Wright) er ikke med hv. Baardson har fått det fulle*
 Se Den norske legasjons brev av 6. juli 1940, fra Stockholm 6. juli 1940 (kurerpost).

Jeg har kopier av hele korrespondansen i pkt.: 1.2.3 m.m.m.

Se på påtegningene til Koht, og merk deg hans målføre også. N. og Ljungberg, samt Koht har sett kapitulasjonsavtalen.

I rettssaken mot Ragnar Skanche, så nektet alle for å ha sett dokumentet. Denne nektelsen avgjorde at dødsdommen over Ragnar Skanche ble fullbyrdet, etterat han hadde sittet i fengsel i 2-to - år og ventet....

Hadde de tre, statsministeren, forsvarsministeren og utenriksministeren erkjent hva de hadde erklært å ha sett sett, ville dødsdommen i k k e ha blitt fullbyrdet. Skanche ville ha fått dom å la Axel Stang ... som minister i krigsårene.

Dette var et politisk mord, isenesatt av Fader Gerhardsen, meget velberåd.

Her ser du, politiker og fhv. partiformann Asdahl, hvor lite vi menige både bør og kan stole på politikere til alle tider. Det vil til karer som ERLAND ASDAHL, og hans tenkesett, for å kunne helt stole på en politiker. Denne blomsten gir jeg min venn, som aldri gikk på akkord med sannheten! Det kostet ham mere enn det smakte, til tider

Se hvordan min onkel i brev på omstående side må krype til kors- et for "å ha mishugsa seg". Gikk det an av tre slike viktige personer i en kapitulasjonssak "å føre slik av stan???"

Merk deg løftene om æresord. Hvem holdt disse, og hvem tok hensyn til konvensjonen (Haager - og Genfer) når det fikk gått en tid? Derfor ble det som det ble her i landet, etterhvert.

Koht sier til meg i 1957: - Det heile var ein misére! Og hans partifeller (A.p.erne) "Ja skulda på meg for miséren, og dømde meg og nazistane ..." sa Koht. - "Kamratene mine i regjeringa ville ikkje høyre på meg da eg varsle om det som gjekk fyre seg. Dei vende det døve øye til, og "Gubben" berre gret .. Han vil- le beint fram ikkje høyre om krig og angrep. Dei var varsla ... I Stortinget sa eg rakt ifrå den 8. april om kvelden klokka halv ni, etterat dei der hadde diskutert smørinnblading i margarinene i timesvis, og eg kom til på talarstolen: -Eg trur nå at brit- tane beint fram driv krigen inn på norsk terretorium !!!!! Det var han konklusjon. Står til kontroll i Stortingstidende!!

Ja, brittane, som Koht sa det om engelskmennene. de greide det med glans! Vi fikk den krigen de så gjerne ville vi skulle få. Taktik- ken var framfrå, den Sentral-Europa ble avlastet for tyske trop- per, og fri for massevis av krigsmateriell.

En smakebit av det materiale jeg har om hendene.

R.S.Gr.

Lysaker,
16/9 1963

Herr bladstyrar!

Når eg ein gong har sagt at eg ikkje hadde sett kapitulasjonsakta frå general Ruge, og påskrifta mi på brevet viser at eg har sett det, så kan vel ikkje det ha noka anna forklaring enn at eg hadde glømt det.

Sia eg ikkje var i Noreg då kapitulasjonen gikk for seg, kan eg vel ikkje ha sett dokumentet før ein eller annan gong etterpå.

No i det minste veit eg ikkje meir å seia om dette.

Vørsamt

Halvdan Koht

13. september 1963

Herr professor dr. philos. Halvdan Koht,
Fjellv. 2,
Lysaker.

Separat har vi tillatt oss å oversende Dem et eksemplar av siste nummer av vår avis, idet vi henviser til lederen på side 3 "Nemesis". Den kommer inn på Deres benektelse (under bevisopptak i Skanckesaken i 1947) av å ha sett kapitulasjonsavtalen av 10. juni 1940, tiltross for at De med Deres navnetrekk på avtalen har gitt tilkjenne at De har sett den. Jevnfar forøvrig NATIONEN for 29. maj 1948.

Da så mange av våre lesere har gitt uttrykk for at de stiller seg helt uforstående til denne hendelse, finner vi det riktig å gi Dem anledning til å fremlegge Deres versjon av den. Vi vil selv sagt gi Dem den spalteplass De trenger.

Vi hører gjerne fra Dem i sakens anledning.

Med hilsen

oss
Med hilsen

Stockholm, 6. juli 1940

Kgl. Norske Legasjon

nr. 156

1147 kr. / 40

Vedlegg.

7 8 40

Åbenstillstanden mellem den norske overkommando og den tyske overkommando i Norge".

Med kurer *(at) 6. Nr. 26*

Strengt fortrolig.

Utenriksdepartementet,

p.t. London.

Vedlagt oversendes avskrift av General Ruges skriv av 12. juni, med følgende underbilag:

1.

- 1) Avskrift av Overenskomsten mellom den norske overkommando og "den tyske overkommando i Norge".
- 2) Avskrift av general Ruges skriv av 12. juni til avdelingene med orientering om "aresord".
- 3) Avskrift av Generalens telegramveksling med den tyske overkommando.

Jens Bull

Gj. 22. sjernoverstyr til

1) Statsministeren, L. J. G.

2) Forsvarsministeren, L.

De andre tilbeh. til Utanriksdpt.

W.K.

1/2 av bilag med bilagsnotatene 1/2

OBS! Da jeg personlig kjenns
Haraldan Koht (min onkkel forøv-
rig), kjenns jeg igjen hans håndskrift!

Og: Deretter tilbake til Utenriksdept
JMK: Deretter " " Utenriksdept.

Det var jo dette dokumentet han løy (jå, å!) om
i Skancke-saken. D. 17/8. 1963 R. S. Grønne

Jonan Ga...

Et opplysende aktstykke

Hr. redaktør.
En bemerkning til «Et opply-
sende aktstykke i norsk okkupa-
sjonshistorie» i Aftenposten sist
fredag morgen. Kan siste avsnitt
i dr. Roedigers notat av 14. juni
1941: «Es hat somit seit dem 9.
April 1940 ... ein Kriegszustand
zwischen Norwegen und dem
Deutschen Reich bestanden»
bety: «Det har følgelig ... vært

*Førerens og
Ministerpresidentens
Kanselli*

Oslo, den 7. oktober 1943

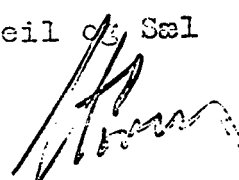
J.-nr. st. 604/43

FS/GA

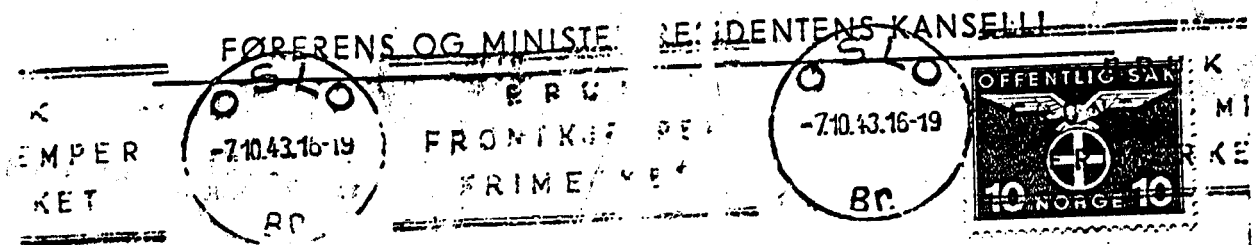
Herr Nic. Grude,
Elgtorn gård,
Filtvet.

Jeg har mottatt Deres brev av 5. oktober d.å. og kan meddele, at min sekretær ringte Dem på min foranledning, da jeg måtte gå ut i et møte, at beslagleggelsen på Deres eiendom var opphevet. Grunnen til at min sekretær gjorde dette, var at jeg anså det for viktig for Dem at De kunde få denne meddelelse så hurtig som mulig og årsaken var at jeg hadde vært hos Statspolitistjefen og fått hans løfte i den anledning. Senere har jeg også oppsøkt Statspolitistjefen som sa meg at De vilde få skriftlig beskjed om at beslagleggelsen var opphevet, fra Drammen polit. Det forbausar meg meget at De ikke har fått denne ennu, men der er ingen grunn til engstelse fra Deres side av denne grunn.

Heil og Sæl

F. Støren

*Beslagleggelsen blev
aldrig opphevet!*

Herr Nic. Grude.

Elgtorn gård,

Filtvet.

K.B. D. 4/8. 1993

Jeg åpner korrespondansen igjen. Du har vist vært med dette?
 eller har du? Jeg synes, i grunn, at tiden etter 1945, er
 "bedre" for meg, enn 1941-45. Til sammen: har helt tiden
 vært en meste tid i kamp;

Etter "møtet" med Dahl, og forøvrig mange andre, som
 jeg senere ca. 100 eksempl. av Stornes's første bok, har "vært"
 meg fra et merkelig øyeblikk i meg. Jeg er blitt FRI!

Jeg begynte på samtalen med Kolt 14. april 1957, ikke
uvesentlig. Den ga meg så mange gode punkter i opp-
 fatningen av mine sterke nasjonale følelser. Derfor kunne
 jeg ikke helt og holdent, slutte meg til hvordan NS
 eller noen hjemmefront. Det var noe i mellom disse
 synspunkter, og handlemåte jeg var "på noen på" sånn å
 len videre, og ble "vilt" som jeg var til K.B. P. & del.
 Jeg kunne nok ha sagt mye mere. Jdag vur jeg kom jeg
stær! Om ditt 2 ikke fort. (Tenk u nå på fa/ve-
standpunkt...) Synes å vokse på å en takk på meg, lands-
sviker kappen. Jeg skjønner ikke det minste. 6/8/93 K.B.